

Haber-Yorum

Endonezya'da Çevresel Yıkım ve Şirketlerin Açgözlülüğü

Haber:

Singapur hükümeti, Endonezya'daki orman yangınlarını kışkırttığından şüphelenilen ve Singapur ile Malezya'daki zehirli sis krizinin kötüleşmesine yol açan yedi şirketi hedef alarak sert tedbirler uyguluyor. Sınır ötesi duman kirliliğiyle mücadele yasası uyarınca, yedi şirket tüm arazi yakma faaliyetlerini derhal durdurmaları için resmî emirler aldı. Başbakan Lawrence Wong, hükümetin hava kirliliği nedeniyle günlük 100 bin Singapur dolarına kadar para cezası uygulanmasına olanak tanıyan sert yasal önlemler almaktan çekinmeyeceği konusunda uyardı. Yangınlar esas olarak tarım arazilerini kesip yakmaya dayanan geleneksel uygulama nedeniyle patlak verdi ve bu durum, El Nino iklim olayının yol açtığı şiddetli kuraklık mevsimiyle daha da kötüleşti. Bu yoğun duman sisinin etkisi büyüktü; zira Singapur'daki Kirlletici Standartları Endeksi'nin (PSI) 160 ile 227 arasına yükselmesine neden oldu ki bu seviye sakinler için "son derece sağlıklı" olarak sınıflandırılıyor. Yedi şirketin kimliklerinin, daha fazla soruşturmanın tamamlanmasının ardından açıklanması planlanıyor.

Yorum:

Bu yıl Kalimantan ve Sumatra'yı vuran orman ve arazi yangınları bir kez daha karanlık bir rekor haline geldi. Bu felaket sadece 194,542 hektardan fazla araziye kapsayacak şekilde genişlemekle kalmamış, aynı zamanda ciddi bir sağlık ve çevre krizine de yol açmıştır. Sağlık Bakanlığı (Kemenkes), etkilenen yedi ildeki 63 bölgede orman ve arazi yangınları (Karhutla) nedeniyle 277,075 akut solunum yolu enfeksiyonu (ISPA) vakası kaydetmiştir. Yine Sağlık Bakanlığı verileri, 12 Ekim 2026 itibarıyla etkilenen yedi ildeki 63 bölgede, 62,400'ü, yani yüzde 22.5'i, bir günlük ile 5 yaş arasındaki çocuklar da dahil olmak üzere yaklaşık 277,075 akut solunum yolu enfeksiyonu vakası kaydetmiştir. "Orman ve arazi yangınlarının dumanı, akut solunum yolu enfeksiyonlarına, öksürüğe ve nefes darlığına neden olabilen ve astımı daha da kötüleştiren ince PM2.5 parçacıkları ve diğer zararlı maddeleri içermektedir." Bebekler, küçük çocuklar, hamile kadınlar, yaşlılar ve kronik akciğer hastalıkları olan kişiler bu ince parçacıklara karşı savunmasız olan gruplardır.

Bu yangınların yıkıcı etkisi aynı şekilde ülke sınırlarının ötesine, yani Singapur ve Malezya gibi komşu ülkelere kadar uzanmış, bu da bölgedeki kamusal faaliyetleri aksatmıştır. Hava aşırı sıcak olmasına ve çoğu zaman kara keçiler suçlanmasına rağmen, bu krizin asıl nedeni aslında şirketlerin açgözlülüğüdür. Zira çiftlik arazilerini temizlemek için yakma uygulaması hâlâ yaygın bir şekilde sürdürülmektedir. Bu durum, ticari ürünlerde kullanılmak üzere kasıtlı olarak kurutulan nemli turba yosunu ekosistemlerinin

sömürülmesiyle daha da kötüleşmekte, bu da onları her an patlamaya hazır yakıt yığınlarına dönüştürmektedir. Buna ek olarak hükümet, bu şirketlerin faaliyetlerini sürdürmelerine ve Endonezya'da uzun süre tahribata yol açmalarına izin vermeye devam etmektedir.

Hükümet, eğer çevresel sürdürülebilirliği ve insan sağlığını her şeyin üstünde tutan kapsamlı bir vizyona sahip kaynak yönetimi politikası oluşturursa, işte o zaman bu çevre felaketini gerçekten önlemek mümkün olur. Mevcut gerçeklik, hala kapitalist modeli kutsallaştıran yönetimin kırılabilirliğini yansıtmaktadır. Kâr ve zarar mantığı politika yapımında hâlâ temel bir esas olarak kullanılırken, doğanın korunması ise feda edilmektedir. Aslında Kur'an uzun zaman önce Rum Suresi'nin 41. ayetinde şunu zikretmiştir: **ظَهَرَ الْفَسَادُ فِي الْبَرِّ وَالْبَحْرِ بِمَا كَسَبَتْ أَيْدِي النَّاسِ لِيُذِيقَهُمْ بَعْضَ الَّذِي عَمِلُوا لَعَلَّهُمْ يَرْجِعُونَ** “İnsanların bizzat kendi işledikleri yüzünden karada ve denizde düzen bozuldu, ki Allah yaptıklarının bir kısmını onlara tattırsın; belki de (tuttukları kötü yoldan) dönerler.” [Rum 41]

Hizb-ut Tahrir Merkezi Medya Ofisi İçin Yazan
Abdullah Asvar